

केवल मूल्यांकनकर्ता के उपयोग हेतु!

माध्यमिक शिक्षा मण्डल, मध्यप्रदेश, भोपाल

32 पृष्ठीय

केवल परीक्षक द्वारा भरा जावे। प्रश्न क्रमांक के सम्मुख प्राप्तांकों की प्रविष्टि करे।

प्रश्न क्रमांक	पृष्ठ क्रमांक	(अंकों में)	प्रश्न क्रमांक	पृष्ठ क्रमांक	(अंकों में)
1		✓	17		✓
2		✓	18		✓
3		✓	19		✓
4		✓	20		✓
5		✓	21		✓
6		✓	22		✓
7		✓	23		✓
8		✓	24		✓
9		✓	25		✓
10		✓	26		✓
11		✓	27		✓
12		✓	28		✓
13		✓			
14		✓			
15		✓			
16		✓			

www.oddindia.com

सी. आर्य, उ. ना. शि.
संकेतपत्री स्कूल, जामगो
AMR-DWS-820

परीक्षक एवं उपमुख्य परीक्षक द्वारा भरा जावे ↓

परीक्षक एवं उपमुख्य परीक्षक द्वारा भरा जावे

प्रमाणित किया जाता है कि अन्दर के पृष्ठों के अनुरूप मुख्य पृष्ठ पर अंकों की प्रविष्टि एवं अंकों का योग सही है।

निर्धारित मुद्रा : नाम, पदनाम, मोबाईल नम्बर, परीक्षक क्रमांक एवं पदांकित संस्था के नाम की मुद्रा लगाएं।

उप मुख्य परीक्षक के हस्ताक्षर एवं निर्धारित मुद्रा

गगन तिवारी
माध्यमिक शिक्षक
AMR-DWS-335

परीक्षक के हस्ताक्षर एवं निर्धारित मुद्रा

नाम-सागर मल मालवीय
क्रमांक-EMR-DWS-820
संस्था-शास. हाईस्कूल नॉ

2

[] + [] = []

पृष्ठ सं. क अंक

प्रश्न क्र. 1

प्रश्न क्रमांक - 01

उचित विकल्प चिह्नित

B
S
E

- (i) ~~एकवचनम्~~ | (अ)
- (ii) ~~सर्वदा~~ | (ब)
- (iii) ~~रमा~~ | (स)
- (iv) ~~द्वितीया~~ | (द)
- (v) ~~बहुवचनम्~~ | (स)
- (vi) ~~षष्ठी~~ | (स)

प्रश्न क्र. 2.

प्रश्न क्रमांक - 02

रिक्तस्थानानि पूरयत

B
S
E

- (i) जलम् |
- (ii) समलम् |
- (iii) दुर्लभः |
- (iv) सत्वरम् |
- (v) श्वेतः |
- (vi) जननी |

प्रश्न क्र. 3

प्रश्न क्रमांक - 03.

गुणमेलनं कुरुत -

(अ)

(ब)

B
S
E

(i) अनुबन्धम्

अत्यधीभाव समास

(ii) चौरभयम्

तत्पुरुष समास

(iii) त्रिभुवनम्

द्विगु समास

(iv) पुस्तकालयः

दीर्घस्वर संधि

(v) निश्छलः

निश् + छलः

(vi) शूर्योदयः

गुण स्वर संधि |

प्रश्न क्र. 4

प्रश्न क्रमांक - 04.

एकपदेन उत्तरं लिखत

उत्तर (i) पा + क्त्वा - पित्वा ।

उत्तर (ii) कालाय सचक्रम् ।

उत्तर (iii) मातुः ।

उत्तर (iv) विद्याधनं ।

उत्तर (v) ल्यप् प्रत्ययः ।

उत्तर (vi) तुमुन् प्रत्ययः ।

B
S
E

6

योग पूर्व पृष्ठ

पृष्ठ 6 के अंक

कुल अंक

प्रश्न क्र. 5

प्रश्न क्रमांक - 05

'आम्' 'न'

B
S
E

- (i) आम् | ✓
- (ii) आम् | ✓
- (iii) न | ✓
- (iv) आम् | ✓
- (v) न | ✓
- (vi) आम् | ✓

प्रश्न क्र.

पूर्णावाक्येन उत्तराणि लिखत -

प्रश्न क्रमांक - 06

उत्तर क्रमांक - 06 ⇒ भूकम्पस्य केन्द्रबिन्दुः "कच्छजनपदः" आसीत् ।

S
E

प्रश्न क्रमांक - 07

"अथवा"

उत्तर क्रमांक - 07 ⇒ नानानदीनदशतानि पूरयित्वा जलदः रिक्तः भवति ।

कृ. पृ. उ.

प्रश्न क्र.

प्रश्न क्रमांक - 08

उत्तर क्रमांक - 08 ⇒ कुशलवयोः वंशस्य कर्ता भगवान् सहस्रदीधितिः
आसीत्। अस्ति।

B
Sप्रश्न क्रमांक - 09.

“अशवा”

उत्तर क्रमांक - 09 ⇒ अस्माभिः फलच्छायासमन्वितः महावृक्षः सेवितव्यः।

प्रश्न क्रमांक - 10.

उत्तर क्रमांक - 10 ⇒ मयूरः पिच्छानुदघाट्य नृत्यमुद्रायां स्थितः भवति।

प्रश्न क्र. 11

प्रश्न क्रमांक - 11.

रिक्तस्थानानि पूरयत

(iii) बहिः ।

(iv) पिठः ।

(v) सदा ।

(vi) अटिभुक् ।

B
S
E

कृ. पृ. उ.

प्रश्न क्र. 12

प्रश्न क्रमांक - 12.घटनाक्रमानुसारेण लिखत -

घटनाक्रमानुसारेण ⇒

1) मार्गे सा लं व्याघ्रम् अपश्यत्।

2) व्याघ्रः व्याघ्रमारी इयमिति मत्वा पलायितः।

3) जम्बुककृतोत्साहः व्याघ्रं पुनः काननम् आगच्छत्।

4) प्रत्युत्पन्नमतिः सा लसाह शृगालम् आक्षिपन्ती।

निरन्तर...

प्रश्न क्र. 13

प्रश्न क्रमांक - 13वाच्यपरिवर्तनं कुरुत

(ii) कर्मवाच्ये → कर्तृवाच्ये

त्वम् सत्यं कथितवान् ।

(iii) कर्तृवाच्ये → कर्मवाच्ये

काकेन पिकस्य संततिः पालयते ।

B
S
E

क.प. उ.

प्रश्न क्र. 14

प्रश्न क्रमांक - 14

प्रश्ननिर्माणं कुरुत -

(i) प्रश्ननिर्माणं → कासाम् माता सुरभिः आसीत् ?

(ii) प्रश्ननिर्माणं → चातकः कुत्र वसति ?

निरन्तर....

प्रश्न क्र. 15

प्रश्न क्रमांक - 15.

कः कं प्रति

(±)

(i) भवान् कुतः भयात् पलायितः। →

कः

जम्बुकः

कम् प्रति

व्याघ्रम् प्रति।

(ii) किं कुपिता एवं भणति, उत →
प्रकृतिस्था ?

विदुषकः

कुशम् प्रति।

कृ. पू. उ.

प्रश्न क्र. 16

प्रश्न क्रमांक - 16

सुभाषित श्लोकः लिखत

श्लोकः -

1) आलस्यं हि मनुष्याणां शरीरस्थी महान् रिपुः।
नास्त्युद्यमसमो बन्धुः कृत्वा यं नावसीदति ॥

निरन्तर

प्रश्न क्र. 17

प्रश्न क्रमांक - 17

अशुद्धकारकवाक्यानां शुद्धिः करणीयाः

(i) शुद्धवाक्य → ~~पत्राणि पतन्ति।~~

(ii) शुद्धवाक्य → गुरवे नमः।

(iii) शुद्धवाक्य → विद्यालयः परीक्षाः सन्ति।

कु. प. उ.

प्रश्न क्र. 18

प्रश्न क्रमांक - 18

पद्यांश पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत -

गुणी गुणं न मूषकः ॥

(i) उत्तर = गुणी गुणं वेत्ति ।

(ii) उत्तर = बली बलं वेत्ति ।

(iii) उत्तर = पिको वसन्तस्य गुणं वेत्ति ।

B
S
E

प्रश्न क्र. 19

प्रश्न क्रमांक - 19

जाव्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत -

“अथवा”

“सिंह - तृष्णी भव भवियति इति।”

B
S
E(i) उत्तर = वन्यजीवाः ~~भक्षुं~~ रक्षकपदयोग्यं न मन्यते।(ii) उत्तर = सिंहेन ~~वहुकालपर्यन्तं~~ शासनं कृतम्।(iii) उत्तर = स्वर्गः एव वनराजः ~~भवियति~~ इति।

प्रश्न क्र. 20

प्रश्न क्रमांक - 20.

वाचांश पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत -

“अथवा”

पञ्चोत्तर - द्विसहस्रतमे महाविनाशदृश्यं समुत्पद्यते ।

B
S
E

(i) उत्तर = पञ्चोत्तर - द्विसहस्रतमे ~~ख्रीष्टाब्दे~~ (2005 ईस्वीये वर्षे) अपि कश्मीर - प्रान्ते - ~~पाकिस्तान - देशे~~ च धरायाः महत्कम्पनं जातम् ।

(ii) उत्तर = भूकम्पकारणात् लक्षपरिमिताः जनाः अकालकालं क्वलिताः ।

(iii) उत्तर = पृथ्वी कस्माल्प्रकम्पते इति विषये वैज्ञानिकाः कथयन्ति । ~~अतः~~

प्रश्न क्र. १।

प्रश्न क्रमांक - २१निबन्ध लेखन

- महाकवि : कालिदास : -

B
S
E

महाकविः कालिदासः मम प्रियः कविः अस्ति । सः संस्कृतभाषायाः श्रेष्ठतमः कविः अस्ति । कालिदासः कविकुलशिरोमणिः अस्ति । यादृशः स्य-
 प्रवाह कालिदासस्य काव्येषु विद्यते तादृशः अन्यत्र नास्ति । कालिदासेन
 त्रीणि नाटकानि (मालविकाग्निमित्रम्, अभिज्ञानशाकुन्तलं विक्रमीर्वशीरम् च)
 द्वे महाकाव्ये (रघुवंशं कुमारसंभवं च) द्वे गीतिकाव्ये (मेघदूतम्,
 तदनुसंहारं च) च रचितानि ।

कालिदासस्य लोकप्रियतायाः कारणं तस्य प्रसादगुणयुक्ताः ललिता
 शैली अस्ति । कालिदासस्य प्रकृति चित्रणं अतीव रम्यम् । चरित्रचित्रणे
 कालिदासः अतीव पटुः अस्ति ।

कालिदासः महाराज विक्रमादित्यस्य सभाकविः आसीत् । यत्काले यत्
 तस्य जन्मभूमिः उज्जयिनी आसीत् । मेघदूते उज्जयिन्याः भव्यं वर्णनं
 विद्यते । कालिदासस्य कृत्रिमतायाः अभावः अस्ति । कालिदासस्य
 उपमा प्रयोगः अपूर्वः ।

प्रश्न क्र.

अतः साधुर्यते -
'उपमा कालिदासस्य।'

कालिदासेन विषये केनापि कविनां उक्तम् -
'पुरा कविनां गणनाप्रसङ्गे,
कनिष्ठिकाद्यिष्ठित कालिदासः।
अद्यापि तत्तुल्यकवेरभावात्
अनामिका सार्धवती' पञ्चवः॥'

B
S
E

प्रश्न क्र. 22

प्रश्न क्रमांक - 22अपठितगाथांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणिB
S
E

(i) उत्तर = संस्कृतपरिवारः हरियाणाराज्ये यमुनानगरमण्डले अस्ति ।

(ii) उत्तर = अ प्राह्यापकः अभिमन्यवे शतं शक्यकाणि दत्तवान् ।

(iii) उत्तर = प्राह्यापकः अभिमन्यवे शतं शक्यकाणि तस्य प्रतिभां दृष्ट्वा दत्तवान् ।

(iv) उत्तर = युवकः प्रतिदिनं गीतायाः श्लोकान् पठित्वा - पठित्वा सर्वान् श्लोकान् अस्मरत् ।

(v) उत्तर = "संस्कृतभाषायाः महत्त्वम्" । संस्कृत

प्रश्न क्र. 23

प्रश्न क्रमांक - 23.अवकाशार्थी प्रार्थनापत्रम्

सेवायाम्,

श्रीमन्तः प्राचार्यमहोदयाः,

शासकीय उच्चतर माध्यमिक विद्यालयः,

भोपाल नगरं मह्य प्रदेशः

विषयः = अवकाशार्थी प्रार्थनापत्रम् ।

महोदयाः,

सविनयं निवेदनम् अस्ति यद् अहं अद्य बहसा न्वरपीडितः

अस्मि । अतः विद्यालयम् आगन्तुं सर्वथा असमर्थः अस्मि । कृपया

मम त्रयदिवसानां (पञ्चदिनाहुतः - सप्तदिनाहुः पर्यन्तम्) अवकाशं स्वीकुर्वन्तु ।

इति प्रार्थये।

धन्यवाद !

दिनाहुः → 05/02/24

भवदीयः शिष्यः

कोशलः शर्मा

रक्षा - दसवीं वर्षी ।

14
15